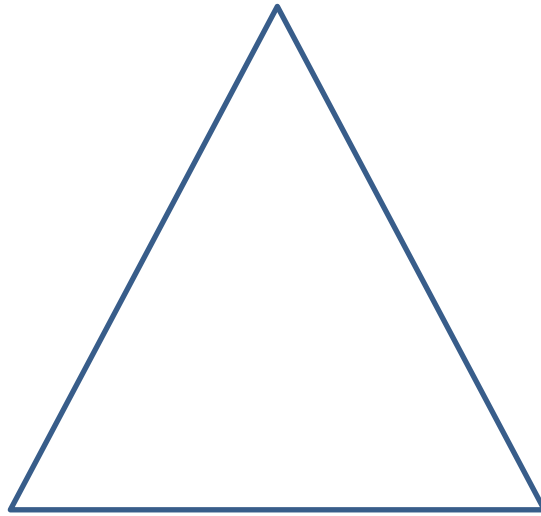

Základní pojmy právní - pracovní list 2.

1. K tomu, abychom mohli právo pochopit, pracovat s ním, je třeba naučit se používat celou škálu právních informací. Zdroje těchto informací nazýváme prameny práva. Pojem prameny práva lze chápat ve dvojitým smyslu, a to jako prameny ve smyslu formálním a materiálním. Vysvětlete rozdíl mezi těmito dvěma druhy pramenů práva a uveďte ke každé skupině pramenů příklad.

2. Doplňte chybějící slova do vět. .... jsou nejstarším pramenem práva, ale dnes již málo významným. Nevytvářejí se cílenou činností, ale vznikají ..... Aby se určitý ..... mohl považovat za ....., musí ve společnosti působit ..... dobu a musí být členy této společnosti považován za právně ..... Lidé musí pociťovat nutnost dodržovat jej. .... je sice starší nežli právo psané, ale v moderní době velmi silně ustupuje do pozadí. Stále však přetrvává v Anglii, v právu islámském a uplatňuje se též v mezinárodním právu veřejném.

3. Doplňte chybějící slova do vět. Na ..... jako pramenech práva je založen ..... právní systém. .... nevydávají zákonodárné orgány, ale vytváří je ..... svým rozhodováním. .... je rozhodnutí ....., které je prvotním řešením případu dosud právem neupraveného. Toto rozhodnutí je ..... a jiné ..... jej musí respektovat a řídit se jím. V České republice ..... jako pramen práva ....., ale soudní rozhodnutí, zejména ....., ... jsou velmi důležitá a mají svůj dopad do praktického života, neboť na osoby působí silou své přesvědčivosti.

4. Představa o tom, že vše může být zachyceno v psaném právu, je dnes i u nás překonaná. Legislativa nestačí reagovat na dynamický vývoj společnosti, proto je třeba jednoho pramene práva. Napovíme, že tento pramen tvoří základ celého právního řádu, neboť právní řád nemůže existovat mimo veřejnosti přijímaného kontextu hodnot, spravedlnostních představ, jakož i představ o smyslu, účelu a způsobu fungování demokratických institucí. Jaký pramen práva máme na mysli?

5. Systém práva lze přirovnat k pomyslné pyramidě. Zkuste do přiloženého obrázku zapsat prvky této pyramidy.

6. Právo netvoří jednotný celek, ale třídí se podle různých kritérií. Teorie práva rozlišuje dvě velké oblasti – právo soukromé a veřejné. Osoby, které vstupují do právních vztahů v oblasti soukromého práva, jsou si v těchto právních vztazích rovny. Naopak v právních vztazích v oblasti veřejného práva existuje mezi osobami nerovnost (jedna osoba je v právním vztahu nadřazena druhé). Uveďte alespoň tři odvětví, která se řadí k právu soukromému a tři, která k právu veřejnému.
7. Každý právní vztah má svou vnitřní strukturu, prostřednictvím níž je formován do určité podoby a realizován v praxi. Prvky právního vztahu chápeme, stejně tak jako před tisíciletím římské právo, jako veškeré právně významné jevy, dotýkající se příslušného konkrétního společenského vztahu či jeho modelu vyjádřeného objektivním právem. Uveďte, jaké prvky tvoří strukturu právního vztahu a jaké dva předpoklady jsou třeba ke vzniku, změně či zániku právního vztahu.